



Republic of the Philippines  
Department of Education  
National Capital Region  
**DIVISION OF CITY SCHOOLS**  
Nueva St. Bago Bantay, Quezon City



August 15, 2011

**MEMORANDUM TO:**

**Assistant Schools Division Superintendents  
Division and District Supervisors  
Elementary and Secondary Schools Principals  
Teachers In - Charge  
Health and Science Teachers  
Medical Sections  
All Other Concerned**

**DENGUE ADVISORY**

In line with the increasing number of school children who have been afflicted in some schools in our Division, school administrators are enjoined to disseminate to the schools populace information on the prevention and control of Dengue Hemorrhagic Fever and eradication of the mosquito vector through destruction of its breeding places.

Attached is a leaflet on Dengue H-Fever that may be reproduced by schools and distributed to pupil / students / parents for their information and guidance.

Health and Nutrition personnel are available to render Dengue H-Fever Health Talk upon invitation of school administrators. You may contact the Health and Nutrition Section Office at telephone number 352-77-47 for scheduling of health talks.

Immediate and wide dissemination of this Memorandum is desired.

**CORAZON C. RUBIO, CESO VI**  
Schools Division Superintendent

AUREA M. LOPEZ, M.D  
Medical Officer V  
Health and Nutrition Section

# Dengue H-Fever

## ANO ANG DENGUE H-FEVER?

Ang Dengue H-Fever ay isang nakakahawang sakit na ang sanhi ay "virus". Ang virus na ito ay naisasalin sa pamamagitan ng kagat ng lamok.

Ang lamok na nakakapagsalin ng Dengue H-Fever ay *Aedes aegypti* at *Aedes albopictus*, mga uri ng lamok na nangangagat sa araw at nabubuhay sa loob at paligid ng bahay.

Ang isang tao ay maaaring magkasakit ng Dengue H-Fever kung siya ay kinagat ng lamok na *Aedes aegypti* o *Aedes albopictus* na nakakagat ng pasyenteng may sakit.

## ANU-ANO ANG MGA PALATANDAAN AT SINTOMAS NG DENGUE H-FEVER?

- biglaang pagtaas ng lagnat na tumatalagad nang 2 - 7 araw
- pananakit ng mga kalamnan at kasukasuan
- pananakit ng ulo at panghihina
- pagkakaroon ng maliit at mapupulang pantal
- pananakit ng tiyan
- pagdurugo ng ilong at giligid
- pagsusuka o pagdumi nang maitim ang kulay na dulot ng pagdurugo ng bituka

## PAANO MAIWASAN ANG PAGKAKAROON NG DENGUE H-FEVER?

- Huwag mag-iimbak ng anumang bagay na maaaring pag-ipunan ng tubig at pamugaran ng mga lamok sa loob at labas ng bahay tulad ng mga lata, bote at gulong ng sasakyang panatilihang tuyo ang kapaligiran.

- Hugasan at kuskusing mabuti ang mga plorera at iba pang pinaglalagyan ng tubig isang beses sa isang linggo.

- Takpan ang mga pinaglalagyan ng tubig upang maiwasan ang pagpasok at pangingitlog dito ng mga lamok.

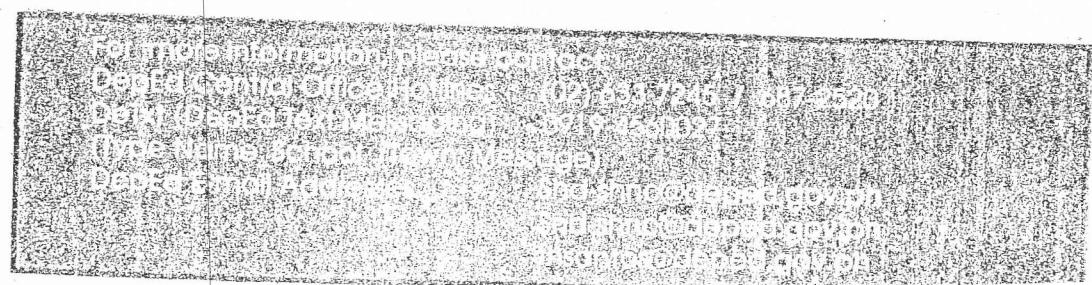
- Tingnan at linisin nang regular ang mga alulod ng bahay upang maiwasan ang pag-iipon dito ng tubig-ulan.

- Gumamit ng kulambo habang natutulog sa araw o dili kaya'y lagyan ng "screen" ang mga bintana o pinto ng bahay.

- Huwag magbibigay ng ASPIRIN sa taong pinaghihinalaan may sakit na Dengue H-Fever. Iwasan ang makagat ng lamok ang taong may sakit ng Dengue H-Fever upang hindi maikalat ang "virus" sa lamok na kakagat uli ng mga taong walang sakit.

- Ipagbigay-alam sa pinakamalapit na health center kung may pinaghihinalaan kaso ng Dengue H-Fever sa komunidad.

- Ugaliing gawin ang Four o'clock habit sa paaralan kung saan ang lahat ng mga mag-aaral at mga guro ay tulong-tulong na maglinis ng kapaligiran at magtaob ng mga maaaring pamugaran ng lamok tuwing pagsapit ng alas kuwatro ng hapon.



- c. Direct all fogs at all possible mosquito resting sites, bushes covered drains, tree-shaded areas and hedges

#### Post fogging

##### Instruction to homeowners

- a. Conduct clean-up activities such as removal or disposal of all unnecessary containers in the vicinity of their houses. Clean clogged gutters, puncture or cut into halves discarded tires. Do this regularly.

##### Instruction to fogging team

1. Dispose insecticide containers properly by burying in dug pits away from water sources.
2. Never re-use insecticide containers.
3. Do not throw left-over insecticide in canals, streams or garbage

#### The "4 S Against Dengue"

- **Search** and Destroy breeding places of dengue-causing mosquitoes such as old tires, coconut husks, roof gutters, discarded bottles, flower vases and other containers that can hold clean stagnant water; use
- **Self-protection Measures** such as wearing of long-sleeve shirts and long pants and using mosquito repellants;
- **Seek Early Consultation** when early signs such as fever and rashes set in; and
- **Say No to Indiscriminate Fogging** except for outbreak

*DOH it na!*

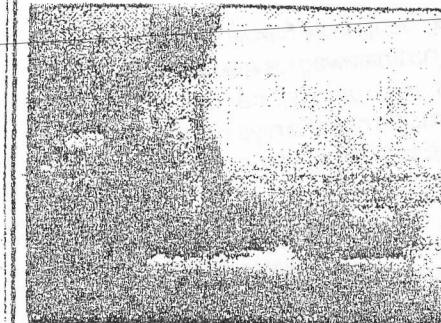
Pata sa karangdagang impormasyon, Ilimawag na.  
National Center for Disease  
Prevention & Control  
71168087438301 local 2350-2352



National Center for Health Promotion  
Department of Health  
Manila

#### GUIDELINES

ON



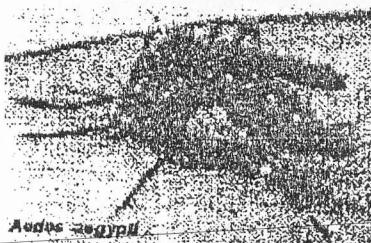
#### **FOGGING OPERATIONS**

## Ano ang Dengue?

Ang dengue ay isang sakit na sanksi ng mikrobyong "Dengue virus".

## Paano nakukuha ang Dengue?

Ang dengue ay nakukuha sa kagat ng lamok, na tinatawag na *Aedes aegypti* at *Aedes albopictus*, na meron ng dengue virus na nakuhaniya pagkatapos kumagat sa taong may dengue.



Ang lamok na ito'y nangangagat sa araw at nangingitlog sa ano mang bagay o lalagyang naipunan ng malinaw na tubig. Ito'y namamahay sa madilim na parte ng ibab at paligid ng bahay.

## Ano ang mga Palatandaan ng Dengue?

- Sa umpsa: lagnat na tumatagal ng 3-5 araw, metinding sakit ng ulo, pananakit ng kalamnan at kasukasuan, panghihina, at walang ganang kumain.
- Kasabay ng pagbaba ng lagnat, ay paglitaw ng mapupularang butig - "rashes" - sa iba't ibang parte ng katawan.
- Maaaring magkaroon ng pagdurugo ng ilong at giligid o pagsuka ng dugo o pagdumi nang maitim.

## Paano mailiwasan ang Dengue?

- Ang "fogging" ay pansamantalang paraan lamang ng pag-iwas sa dengue. Ang mabisang pagsugpo ng dengue ay ang pag-alis ng mga lalagyang maaaring pag-ipunan ng tubig at pangitluran ng lamok tulad ng lala, bote at tansan.

### Gawin ang mga sumusunod:

- Bulasán o biyakin ang mga lumang gulóng upang hindi maipunan ng tubig at pangitluran ng lamok.



- Takpan ang mga drin, timba at iba pang ipunan ng tubig upang hindi pamahayan ng kitikiti.



- Palibutan ang tubig ng plorera o flower vase minsan isang linggo.



- Linisin at alisin ang tubig sa paminggalan.



- Linisin ang alulod ng bahay upang hindi maipunan ng tubig at pamahayan ng kilikiti.



- Itapon ang iba pang bagay na maaaring pag-ipunan ng tubig at pangitluran ng lamok tulad ng lala, bote at tansan.

